

LANDEN VAN EUROPA

Roemenië

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart`

Roemenië is een republiek in Oost-Europa, grenzend aan de Zwarte Zee, Bulgarije, Servië, Hongarije, Oekraïne en Moldavië. Op Moldavië en Hongarije na wordt Roemenië ingesloten door Slavische landen. Het is het op zes na grootste land in populatie en het op acht na grootste land van de EU in oppervlakte.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Roemenië is ruim 238.000 vierkante kilometer. Roemenië is bijna 6x groter dan Nederland. De landsgrenzen zijn in totaal 3150 kilometer lang.

4 Bevolking

Het aantal Roemenen is ruim 22 miljoen. Bevolkingsdichtheid: 93 inwoners per vierkante kilometer. Naast Roemenen, wonen er veel Hongaren en in mindere mate Duitsers (Saksen) in Roemenië. Ook de invloed van de Roma (zigeuners) is vrij groot.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

Hoofdstad van Roemenië is Boekarest (met agglomeratie 3,5 miljoen inwoners).

Roemenië heeft erg mooie, culturele en toeristische steden, hoewel er tijdens het communistische bewind vele stadswijken ten onder zijn gegaan. Zo heeft Timișoara bijvoorbeeld de bijnaam Klein Wenen, en had Boekarest in de jaren '20 en '30 de bijnaam Klein Parijs. De eerste elektrische straatverlichting in Europa was in Timișoara. Iași en Cluj-Napoca hebben beroemde universiteiten en Constanța de grootste en belangrijkste haven van Roemenië. En Boekarest, het op één na grootste gebouw van de wereld, het Parlementsgebouw. Ook de middeleeuwse steden van Transsylvanië, zoals Sibiu, Brașov, Biertan en Sighișoara mogen niet vergeten worden.

Grote steden zijn: Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Constanta, Craiova, Galati, Brasov, Ploiesti, Brăila, Oradea, Arad.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Roemenië dankt zijn naam aan de verovering van het gebied door de Romeinen aan het begin van de tweede eeuw n. Chr. Aan het einde van de 3de eeuw moesten ze het gebied prijsgeven aan de oprukkende Goten. Daarna werd het huidige Roemenië bevolkt door verschillende nomadenstammen, waaronder de Hunnen. Zij werden in de negende eeuw opgevolgd door de Magyaren (Hongaren), die in de elfde eeuw het gebied ten noordwesten van de Karpaten (Transsylvanië) inlijfden bij het Koninkrijk Hongarije. In de eeuwen die volgden ontstonden aan de andere kant van de Karpaten de Roemeense vorstendommen Walachije en Moldavië.

In de 15de eeuw veroverden de Turken grote delen van Zuidoost-Europa. De Roemeense adel verzette zich hevig tegen hun komst en brachten de Turken enkele nederlagen toe. Toch konden ze niet voorkomen dat hun vorstendommen vazalstaten werden van het Turkse Rijk. Toen dat rijk in de 19de eeuw verzwakte, verklaarden Walachije en Moldavië zich onafhankelijk. De beide staten kozen één vorst, Alexander Johan Cuza. In 1862 werden de twee landen officieel samengevoegd tot Roemenië met als hoofdstad Boekarest.

Na de Eerste Wereldoorlog werd Transsylvanië aan Roemenië toegewezen, als dank voor de Roemeense steun aan de geallieerden. Dit onder protest van de Hongaren die in Transsylvanië bijna de helft van de bevolking uitmaakten. Eerder was al een gebied ten oosten van het huidige Roemenië (Bessarabië) bij het koninkrijk gevoegd. Het Roemenië van tussen de twee wereldoorlogen wordt dan ook Groot-Roemenië genoemd. Door het verdrag tussen Hitler-Duitsland en de Sovjet-Unie in 1941 verloor Roemenië een groot deel van Transsylvanië (dat bij Hongarije werd gevoegd) en het zuiden van de kuststreek Dobroedzja (dat bij Bulgarije kwam). Koning Carol II trad af en werd opgevolgd door de nog maar 19-jarige koning Michaël. De werkelijke macht was echter in handen van generaal en premier Ion Antonescu. Deze Antonescu sloot zich aan bij nazi-Duitsland en voerde in Roemenië een felle campagne tegen joden en zigeuners. Enkele honderdduizenden mensen kwamen daarbij om het leven. Antonescu voerde ook oorlog tegen de Sovjet-Unie, maar bij de Slag om Stalingrad werd het Roemeense leger verpletterend verslagen. Koning Michaël wist op 23 augustus 1944 Antonescu te ontslaan en op te sluiten. Hij riep de capitulatie van Roemenië uit en sloot zich aan bij de geallieerden. Maar het was al te laat: een week later marcheerde het Russische Rode Leger Boekarest binnen. Roemenië kreeg na de oorlog dan ook geen rol toebedeeld in de nederlaag van nazi-Duitsland en verloor Bessarabië aan de Sovjet-Unie. Na de Tweede Wereldoorlog bleven de Sovjettroepen in Roemenië, net als in de andere door het Rode Leger veroverde Oost-Europese staten. In 1946 werden er verkiezingen gehouden, die zwaar werden gemanipuleerd door de Russen. De communisten kwamen dan ook als overwinnaar uit de bus. Koning Michaël werd gedwongen af te treden en de Volksrepubliek Roemenië werd uitgeroepen.

7 Staatsvorm

In de eerste jaren van de communistische staat liep Roemenië aan de leiband van de Sovjet-Unie. Dat veranderde eind jaren vijftig en vooral sinds 1961, toen leider Gheorghiu-Dej aankoerste op een zelfstandiger Roemeens beleid. Na zijn dood in 1965 kwam Nicolae Ceaușescu aan de macht. Hij zette het beleid van zijn voorganger voort en volgde een zelfstandige koers. In eigen land trok Ceaușescu steeds meer macht naar zich toe. Toen Ceaușescu ook economisch een hard beleid ging voeren (om de gigantische staatsschuld af te lossen), brak voor Roemenen een zware tijd aan. De president verbood invoer van de meeste producten en de Roemenen mochten in de winter maar beperkt stoken. Halverwege de jaren tachtig kwam in Rusland Gorbatsjov aan de macht, die een politiek van ontspanning nastreefde. De andere Oostbloklanden werden beïnvloed door de nieuwe wind in Moskou, maar Roemenië niet. Toch waren er in het land eind jaren tachtig al betogingen en stakingen tegen het gehate bewind van Ceaușescu. Toch werd hij in 1989 herkozen als partijleider. Eind 1989 sloeg de vlam alsnog in de pan, toen de staatspolitie een dominee onder dwang wilde verplaatsen van zijn woonplaats Timisoara naar een dorp op het platteland. Het verzet daartegen groeide uit tot een volksopstand, die oversloeg naar Boekarest. Ceaușescu en zijn vrouw probeerden hals over kop het land te ontvluchten, maar ze werden aangehouden door het leger dat de kant van het volk had gekozen. Op Eerste Kerstdag 1989 werden Ceaușescu en zijn vrouw geëxecuteerd. De eerste vrije verkiezingen in 1990 werden gewonnen door de ex-communist Ion Iliescu. In 1996 won de kandidaat van de verzamelde oppositie, Emil Ion Constantinescu, de verkiezingen, maar vier jaar later werd Iliescu opnieuw tot president gekozen. Zijn premier, Adrian Nastase, maakte een begin met economische veranderingen, maar die werden pas echt doorgezet toen Traian Băsescu in 2000 werd gekozen tot president.

Roemenië is momenteel een parlementaire republiek. Staatshoofd is de president. Hij heeft een termijn van vijf jaar. De Roemeense regering wordt gevormd door een aantal partijen. Het Roemeense parlement, dat de wetgevende macht heeft, bestaat uit twee kamers: het Huis van Afgevaardigden (Camera Deputatilor) met 345 zetels en de Senaat (Senat) met 143 zetels. De leden van het Huis van Afgevaardigden worden middels een districtenstelsel gekozen voor vier jaar. De twee kamers vormen samen de wetgevende assemblee, wier taak het is de nieuwe Roemeense (grond)wet(ten) aan te nemen.

Roemenië kent algemeen stemrecht sinds 1929. De kiesleeftijd is 18 jaar. De Roemeense grondwet en de kieswet verlenen aan wettelijk erkende organisaties van nationale minderheden een volksvertegenwoordiger in het Camera Deputatilor indien ze niet op de normale manier in de verkiezingen een volksvertegenwoordiger konden krijgen.

Het volkslied van Roemenië is: Deșteaptă-te, române! (= Ontwaak, Roemeen!)

Roemenië is sinds 2004 lid van de NAVO en sinds 2007 van de Europese Unie.

Nationale feestdag: 1 december (Dag van de Vereniging)

8 Regio's en departementen

Roemenië is onderverdeeld in 40 districten (județe), plus Groot-Boekarest. Ook zijn er 4 traditionele historische regio's (Dobroedzja, Walachije, Moldavië en Transsylvanië). Een vijfde regio is Banaat, maar dat kan ook tot Transsylvanië gerekend worden.

9 Infrastructuur

De totale lengte van het Roemeense wegennet is ruim 153.000 km, waarvan maar een kwart goed begaanbaar is en slechts iets meer dan 200 kilometer snelweg is. Vele nationale wegen worden verbreed. De nationale wegen zijn niet genummerd naar positie, maar naar meest gebruikte wegen. Zo wordt de DN1 het meest bereden. Er is geen tol op de Roemeense snelwegen, alleen voor enkele bruggen. Toch moeten alle auto's een vignet kopen om op de snelwegen (A) en nationale wegen (DN) te rijden. Een erg spectaculaire weg is de Transfăgărășan (DN7C) over de Transsylvanische Alpen. Deze weg, met haarspeldbochten op een hoogte van boven de 2000 meter.

Het Roemeense spoorwegennet is ruim 11.000 kilometer lang, waarvan maar een derde geëlektrificeerd.

De Donau, waarop een groot gedeelte van het commerciële vrachtvervoer van Midden-Europa vervoerd wordt, loopt 1075 km door en langs Roemenië. De verbinding van het achterland met de havens aan de Zwarte Zee is sterk verbeterd dankzij het gereedkomen van het Donau-Zwarte Zeekanaal, waardoor 380 km van de Donau wordt afgesneden. Vooral voor de export heeft de zeevaart een enorme betekenis voor Roemenië. De Haven van Constanța is daarom erg van belang voor de Roemeense vrachtvervoer: 60% van de handel komt daarlangs. Andere belangrijke havens in Roemenië zijn in Orșova, Drobeta-Turnu Severin, Turnu Măgurele, Giurgiu, Oltenița, Calarași, Cernavodă, Brăila, Galați en Tulcea. Roemenië heeft een aantal internationale luchthavens (o.a. Boekarest) en zestien vliegvelden voor binnenlands transport.

10 Klimaat

Roemenië heeft een landklimaat met warme zomers en koude winters. Gemiddeld is het in de winter -3°C en in de zomer tussen 22 en 24°C. In het zuiden van het land staat het jaarlijkse gemiddelde van temperatuur op 10°C; in het noorden is dit 8°C. Lokaal zijn er vele verschillen, wegens de bergen in het midden, vlaktes in het zuiden, oosten en uiterste westen, de Atlantische Oceaan in het westen en de Middellandse Zee in het zuiden. In het westen van het land valt meer neerslag dan in het oosten.

11 Rivieren en meren

De grootste rivier van Roemenië is de Donau, die grotendeels in Roemenië op de grens van Bulgarije stroomt. Aan de Donau liggen ook verscheidene belangrijke havensteden zoals Galați, Brăila en Tulcea. Andere grote rivieren, die niet belangrijk zijn voor de handel, zijn de Mureș, de Someș, de Olt, de Siret en de Proet.

De grootste meren zijn Lacul Bicaz en Lacul Vidraru, beide stuwmeren in de Karpaten.

12 Gebergten

De Karpaten verdelen Roemenië in drie landstreken: ten noordwesten Transsylvanië, ten zuiden Walachije en ten oosten Moldavië. Langs de kust ligt de Dobroedzja. Het zuiden van Roemenië bestaat

vooral uit vlakke: de Beneden-Donauvlakte. In het midden van het land – in Transsylvanië – is sprake van een hoogvlakte. Het uiterste westen van Roemenië (Banaat) bestaat ook uit vlakke. In het noorden van de Dobroedzja vindt men de grootste delta van Europa, de Donaudelta. Deze delta is rijk aan vogels en vis.

Het hoogste punt van de Karpaten is de Moldoveanu (2554 m), een berg in het Făgăraș-gebergte (Transsylvanische Alpen of Zuidelijke Karpaten). Twee andere bergen in het Făgăraș-gebergte beslaan de tweede en derde plek.

Natuurrampen, zoals aardbevingen, lawines en overstromingen komen soms voor. De ergste aardbeving was de aardbeving van 1977. In 2005 en 2006 waren er verscheidene overstromingen. Vaak zijn er in de bergen, in de lente, (modder)lawines wegens smeltende sneeuw en regenval.

13 Nationale en regionale parken

Roemenië is erg rijk aan natuur. Roemenië heeft oerbossen (vroeger over bijna geheel Roemenië, tegenwoordig slechts een kwart van het land, o.a. rond Boekarest) en de grootste populaties lynxen, wolven en beren van Europa. Ook bezit Roemenië vele zeldzame of zelfs unieke diersoorten. De Donaudelta is bijvoorbeeld rijk aan vis en vogels, maar toch leven de meeste diersoorten in de bergen. Om de diersoorten te beschermen, zijn er natuurparken aangelegd. Tegenwoordig worden er ongeveer 630 zones beschermd (totaal 1.200.000 ha). Buiten dit bestaan er drie biosfeerparken, 14 nationale parken en 362 natuurlijke reservaten. Parcul Național Retezat (sinds 1935), Parcul Național Rodna (sinds 1990) en de Donaudelta (sinds 1938) staan op de UNESCO lijst van Werelderfgoeden.

14 Industrie en economie

Na de val van het communisme raakte Roemenië in een zware economische crisis. De vertrouwde Oost-Europese handelspartners vielen weg, de industrie gebruikte zwaar verouderde productiemiddelen en de landbouwsector was sterk verwaarloosd. Bovendien had dictator Ceaușescu in de jaren tachtig niets meer geïnvesteerd in infrastructuur en vrijwel alle import verboden om de staatsschuld van het land af te lossen. Roemenië is momenteel echter een van de snelst groeiende economieën van Oost-Europa. Een van de eerste maatregelen van de post-communistische regering was landbouwgrond die door de communisten was genationaliseerd, terug te geven aan de oorspronkelijke eigenaren.

Sinds het begin van de 21ste eeuw vertoont de economie van Roemenië een forse groei. Die economie wordt aangejaagd door binnenlandse investeringen, buitenlandse investeerders en stijgende lonen. Traditioneel heeft het land een grote textiel- en lederwarenindustrie. De laatste jaren zijn andere industrieën in opkomst, onder meer machinebouw, elektronica en auto's.

15 Wijnbouw

Roemenië is een grote wijnproducent. In de communistische jaren ging het daarbij vooral om kwantiteit en werd de kwaliteit uit het oog verloren. Daar is verandering in gekomen. Er komt steeds meer kwaliteitswijn uit Roemenië. Iedere streek kent zo zijn eigen wijnsoort. De meeste wijn wordt gemaakt in het zuiden van de regio Moldavië.

16 Landbouw

De agrarische sector verbouwt graan, maïs, suikerbieten, soja en rijst. De zuidelijke landbouwgebieden produceren veel groenten en fruit.

17 Bosbouw

Vroeger bedekten oerbossen bijna heel Roemenië (behalve het zuidoosten). Tegenwoordig bedekken bossen 26% (6.366.000 ha) van het land. In het zuiden, rond Boekarest, is er maar een klein beetje van overgebleven (Vlăsiabos).

18 Godsdienst

De belangrijkste godsdienstige stromingen in Roemenië zijn Roemeens-orthodox (ongeveer 86%), rooms-katholiek en protestants. Het hoofd van de Roemeens-orthodoxe Kerk is de patriarch. De patriarch zetelt te Boekarest. In Dobroedzja is er een minderheid van de Islam (Turken en Tataren), overgebleven sinds de Ottomaanse overheersing of gekomen na migraties vanaf de Krim. De grondwet biedt godsdienstvrijheid.

19 Onderwijs

De geschiedenis van het Roemeense onderwijs gaat enkele eeuwen terug. Een van de eerste scholen stamt uit de zestiende eeuw. In de 19e eeuw bestonden er in het algemeen in Roemeense dorpen een basisschool, meestal functionerend naast de kerk, en cursussen, bij kloosters. Tegenwoordig hebben kinderen een leerplicht van hun 6e tot hun 16e jaar. Groepen één tot acht (6 tot 14 jaar) zit de jeugd op de basisschool. Hierna volgt een paar jaar de middelbare school, en daarna de universiteit (hoog onderwijs).

20 Cultuur

Roemenië heeft een bloeiende en diverse cultuur, die onder andere tot uiting komt in architectuur en kunstvoorwerpen. Roemenen zijn erg trots op hun ontdekkingen en uitvindingen. Zo ontdekte bijvoorbeeld een Roemeen de insuline (Nicolae Paulescu) en de vulpen (Petrache Poenaru). De Roemeense literatuur heeft enige bekendheid buiten de grenzen van Roemenië gekregen (meestal door vertalingen in het Duits, het Frans en het Engels).

Een van de opvallendste kenmerken van de Roemeense cultuur is de wijdverbreide volkskunst. Dat zie je al in het ingewikkelde en kleurrijke borduurwerk van klederdrachten en tafelkleden, maar ook in muziek en dans. Met Pasen is het kleuren van eieren in sommige dorpen een ware kunst. Er wordt niet zomaar wat op het ei geschilderd, nee, het zijn prachtige, vaak geometrische motieven.

In Roemenië is muziek erg populair. Er wordt zowel naar Roemeense als naar buitenlandse muziek geluisterd. Alles wordt beluisterd: van Roemeense pop- en volksmuziek tot rock en hardrock. Net als in Hongarije zijn in Roemenië vooral weemoedige liedjes populair. Instrumenten die een grote rol spelen in de Roemeense muziek zijn viool, panfluit, puljta (een tweesnarige gitaar), en cimbalom (een snaarinstrument dat bespeeld wordt met een soort kleine hamertjes). Ieder jaar zijn er verscheidene muziekfestivals in Roemenië. Vele Roemenen beschouwen musicus George Enescu als hun nationale musicus. Het symfonieorkest van Boekarest is naar Enescu genoemd. [bewerken]

Roemenië is internationaal succesvol in een aantal sporten gymnastiek, tennis, voetbal, rugby).

21 Eten en drinken

De Roemeense keuken heeft veel Hongaarse, Oostenrijkse, Slavische, Turkse en Griekse invloeden in zich opgenomen. De Roemeense maaltijd draait vaak grotendeels om vlees. Er wordt vaak schapenvlees en varkensvlees gegeten. Iedere regio heeft zijn eigen specialiteiten.

Enkele Roemeense gerechten zijn:

- Ciorbă (zoete soep)
- Bors (zure soep)
- Mămăligă (een soort maïsbrood)
- Sarmale met Smântână (koolrolletjes gevuld met gehakt, kruiden en rijst)
- Mititei (met mosterd, scherpe saucijsjes van een gekruid gehakt)
- Piftie (vlees in gelatine)
- Piftea (vlees, gebraden gehakt + kruiden)
- Pastramă (vaak gemaakt van schapenvlees).

Voorop het platteland in Walachije is țuică (pruimendrank) erg populair en palinka, een sterke vorm van țuică, is meer populair in het noorden van Roemenië. Roemenen drinken vooral (rode) wijn, maar ook bier wordt veel gedronken. De meest gedronken wijn is rode wijn.

22 Taal

De officiële landstaal is Roemeens. De Roemeense taal behoort tot de Romaanse taalgroep en is dus verwant aan het Italiaans, Frans, Spaans en Portugees. Het Hongaars is de grootste minderheidstaal. Verder wordt er in Roemenië ook het Romani, de taal van de Roma (zigeuners), gesproken.

23 Geldeenheid

De munteenheid in Roemenië is de Roemeense leu (RON) – tot aan juli 2005 was dat ROL. Leu betekent letterlijk: leeuw. Overschakeling naar euro is in voorbereiding.

24 Media

De media in Roemenië begonnen zich te ontwikkelen na 1989. De publieke omroep is Televiziunea Română (de Roemeense televisie). Andere bekende televisiezenders zijn o.a. ProTV en Antena 2. Bekende kranten in Roemenië zijn România Liberă en Jurnalul. EuropaFM is een welbeluisterde radiozender.

25 Belangrijkste monumenten en topics

Het toerisme naar Roemenië groeit sterk. De Zwarte Zeekust en de hoofdstad Boekarest trekken de meeste bezoekers, maar ook de Karpaten zijn populair. Toeristische toppers zijn:

- Het noordoosten van Roemenië, de regio Boekovina, is beroemd om zijn vele beschilderde kloosters, met name Voroneț, Moldovița, Sucevița en Humor. De regio Maramureș in het noordwesten staat vooral bekend om zijn houten kerken en plattelandsdorpen.
- Transsylvanië is een heuvelachtige regio, bekend om de typisch Saksische plaatsen als Sighișoara.
- Walachije herbergt de hoofdstad Boekarest, maar heeft ook skigebieden, zoals de pistes in het Prahova-dal bij Sinaia en Bușteni. Ook bijzonder in Walachije is de doorgang van de Donau door de IJzeren Poort. Een andere bezienswaardigheid is het Kasteel Peleș.
- In de Dobroedzja zijn er brede zandstranden aan de Zwarte Zeekust, met toeristenplaatsen als Mamaia en Neptun. Ook is er de Donau-delta, de grootste rivierdelta van Europa. Dit gebied is erg populair bij vissers en voor boottochten.
- De Transsylvanische Alpen en Oostelijke Karpaten kennen 's winters ski-toerisme en een ijshotel; in de zomer bergwandelingen, ook vanaf de vele berghutten (Cabane).
- Ook is de regio Maramureș erg toeristisch. Toeristen komen daar niet alleen voor het mooie heuvel- en berglandschap maar ook voor de Roemeense, en ook andere zoals Duitse, cultuur. Daar kan men bijvoorbeeld de houten kerken van Maramureș vinden.